

SPIS TREŚCI

Wstęp	6
1. Gastronomia i usługi gastronomiczne	7
1.1. Zarys historii rozwoju placówek gastronomicznych w Polsce	7
1.2. Pojęcie gastronomii i jej funkcje	10
1.3. Definicja i cechy usług gastronomicznych	13
1.4. Klasyfikacja usług gastronomicznych	17
1.5. Definicje i klasyfikacje placówek gastronomicznych	21
1.6. Rodzaje i charakterystyka placówek gastronomicznych w Polsce	27
2. Planowanie i przygotowanie oferty usług gastronomicznych	35
2.1. Definicja i cechy oferty gastronomicznej	35
2.2. Zasady planowania menu	37
2.3. Ustalanie karty menu	41
2.4. Rodzaje kart menu	45
2.5. Planowanie i przygotowanie przyjęć okolicznościowych	54
2.5.1. Rodzaje przyjęć okolicznościowych	54
2.5.2. Planowanie przyjęcia okolicznościowego na zamówienie klienta	61
2.5.3. Organizacja imprezy własnej w zakładzie gastronomicznym	79
2.6. Oferta usług gastronomicznych dla grup turystycznych	83
2.7. Oferta usług gastronomicznych podczas podróży biznesowych	86
3. Wybrane koncepcje działalności gastronomicznej	90
3.1. Usługi gastronomiczne w hotelarstwie	90
3.1.1. Specyfika i zakres świadczenia usług gastronomicznych w hotelach	90
3.1.2. Oferta usług gastronomicznych w hotelach	93
3.1.3. <i>Room service</i>	101
3.1.4. <i>Lounge service</i>	102
3.1.5. Minibary	103
3.1.6. Wstawki	104
3.1.7. Vending (automaty sprzedażowe)	106
3.2. Usługi gastronomiczne w wybranych placówkach gastronomii systemowej	107
3.2.1. Usługi gastronomiczne w barach szybkiej obsługi – barach <i>fast food</i>	107
3.2.2. Usługi gastronomiczne świadczone przez pizzerie	111
3.2.3. Usługi gastronomiczne w kawiarniach sieciowych	114
3.2.4. Usługi gastronomiczne w stołówkach szkolnych	116
3.3. Usługi gastronomiczne w wybranych lokalach niezależnych (indywidualnych)	118
3.4. Usługi gastronomiczne w wybranych placówkach gastronomii specjalnej	122
3.4.1. Usługi gastronomiczne w centrach handlowych	122
3.4.2. Usługi gastronomiczne w środkach transportu	124
3.4.3. Usługi w ruchomych punktach gastronomicznych	127
3.4.4. Usługi gastronomiczne przy drogach, trasach szybkiego ruchu i autostradach ...	130

4. Usługi cateringowe	133
4.1. Ogólna charakterystyka usług cateringowych.....	133
4.2. Rodzaje usług cateringowych	137
4.3. Wybrana oferta usługowa przedsiębiorstw cateringowych.....	139
4.3.1. Catering szpitalny	139
4.3.2. Catering biznesowy	141
4.3.3. Party serwis – catering okolicznościowy.....	144
4.3.4. Catering świąteczny.....	148
4.3.5. Catering dietetyczny.....	150
4.3.6. Catering lotniczy.....	152
4.3.7. Catering eventowy	154
4.3.8. Catering mobilny	157
4.4. Trendy na polskim rynku usług cateringowych.....	158
4.5. Dobra Praktyka Cateringowa	166
5. Sprzedaż usług gastronomicznych	168
5.1. Zasady i metody efektywnej sprzedaży w gastronomii	168
5.2. Sprzedaż usług na podstawie zamówienia telefonicznego lub złożonego elektronicznie.....	172
6. Dobór metod i technik obsługi do rodzaju świadczonych usług gastronomicznych ..	176
6.1. Metody obsługi konsumentów	176
6.1.1. Metoda kelnerska	177
6.1.2. Metoda samoobsługowa	183
6.1.3. Obsługa mieszana.....	187
6.2. Style obsługi konsumentów (serwisu)	191
6.3. Zastosowanie metod obsługi w zależności od typu klienta	197
6.4. Wizerunek pracownika obsługi w lokalu gastronomicznym	200
6.5. Najczęstsze błędy popełniane przez pracowników obsługi	203
7. Miejsce wykonywania usług gastronomicznych	206
7.1. Sala konsumencka i jej wyposażenie	206
7.2. Aranżacja wnętrza lokalu gastronomicznego	213
7.3. Dobór aranżacji stołów do świadczonych usług.....	220
8. Bielizna i zastawa stołowa	228
8.1. Bielizna stołowa	228
8.2. Metalowa, szklana, ceramiczna zastawa stołowa	235
8.3. Zasady nakrywania stołu	249
8.4. Zasady serwowania wybranych potraw w zakładach gastronomicznych	253
8.5. Planowanie zasobów do świadczonych usług.....	258
9. Urządzenia i sprzęt wykorzystywane do świadczenia usług gastronomicznych.....	261
9.1. Charakterystyka urządzeń i sprzętu wykorzystywanych do ekspedycji posiłków i napojów.....	261
9.2. Charakterystyka urządzeń i sprzętu wykorzystywanych w cateringu	270

9.3. Charakterystyka dystrybucji potraw w szpitalu	271
9.4. Charakterystyka urządzeń i akcesoriów barmańskich	274
9.5. Przepisy sanitarno-epidemiologiczne i BHP obowiązujące pracowników świadczących usługi gastronomiczne	275
Bibliografia	278

Wstęp

Żywnie i usługi gastronomiczne cz. VIII Usługi gastronomiczne to podręcznik przeznaczony dla uczniów technikum kształcącego w zawodzie **technik żywienia i usług gastronomicznych 343404**. Publikacja została przygotowana zgodnie z aktualną podstawą programową kształcenia w tym zawodzie, *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach* (Dz.U. z 17.02.2012 r. poz. 184) oraz ze stanem prawnym obowiązującym w styczniu 2017 roku.

Niniejszy podręcznik zawiera:

Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych:

T.15. Organizacja żywienia i usług gastronomicznych;

T.15.3. Planowanie i wykonywanie usług gastronomicznych

Uczeń:

T.15.3. (1) klasyfikuje usługi gastronomiczne;

T.15.3. (2) przygotowuje oferty usług gastronomicznych;

T.15.3. (5) prowadzi sprzedaż usług gastronomicznych;

T.15.3. (6) planuje usługi gastronomiczne;

T.15.3. (7) dobiera metody i techniki obsługi do rodzaju usług gastronomicznych;

T.15.3. (8) przygotowuje miejsca wykonania usług gastronomicznych;

T.15.3. (9) dobiera zastawę i bieliznę stołową;

T.15.3. (10) dobiera urządzenia i sprzęt do wykonania usług gastronomicznych;

T.15.3. (11) użytkuje sprzęt i urządzenia do wykonania usług gastronomicznych;

T.15.3. (12) wykonuje czynności porządkowe, rozlicza sprzęt, zastawę i bieliznę stołową po wykonaniu usług gastronomicznych.

Niniejszy podręcznik ma na celu przekazanie wiedzy, na podstawie której uczeń zdobędzie niezbędne umiejętności z zakresu definiowania i klasyfikowania usług gastronomicznych, identyfikowania rodzajów placówek gastronomicznych, planowania, przygotowywania, sprzedaży i świadczenia usług gastronomicznych w różnych rodzajach placówek gastronomicznych i przedsiębiorstw cateringowych. W publikacji zaprezentowano również zasady przygotowania miejsc do wykonywania usług gastronomicznych, w tym dobierania bielizny i zastawy stołowej, użytkowania sprzętu i urządzeń niezbędnych w trakcie świadczenia usług dla klientów, oraz stosowania metod i technik obsługi w zależności od rodzaju usług gastronomicznych.

Treść merytoryczną podręcznika wzbogacają tabele, rysunki, liczne przykłady oraz zdjęcia, co pozwala na efektywne przyswajanie materiału.

Rekomendujemy tę publikację nie tylko uczniom techników żywienia i usług gastronomicznych, lecz także osobom pracującym w gastronomii.